

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A3: Tvorba nových profesně zaměřených studijních programů

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Předmět: Technická dokumentace

Přednáška č. 11: Pohyblivé spoje

Ing. Radka Jírová, Ph.D.

Pohyblivé spoje

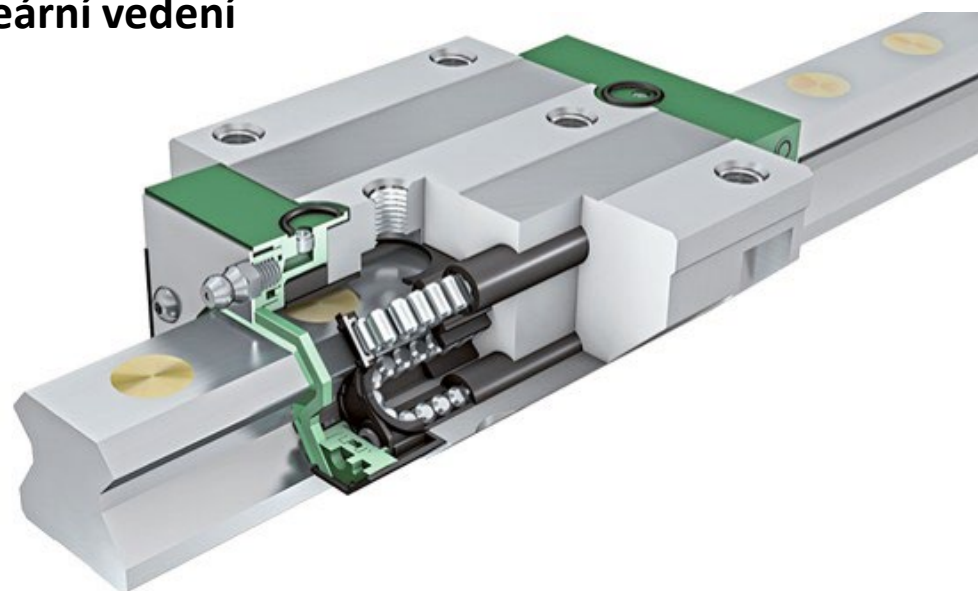
Valivá ložiska

Kluzná ložiska

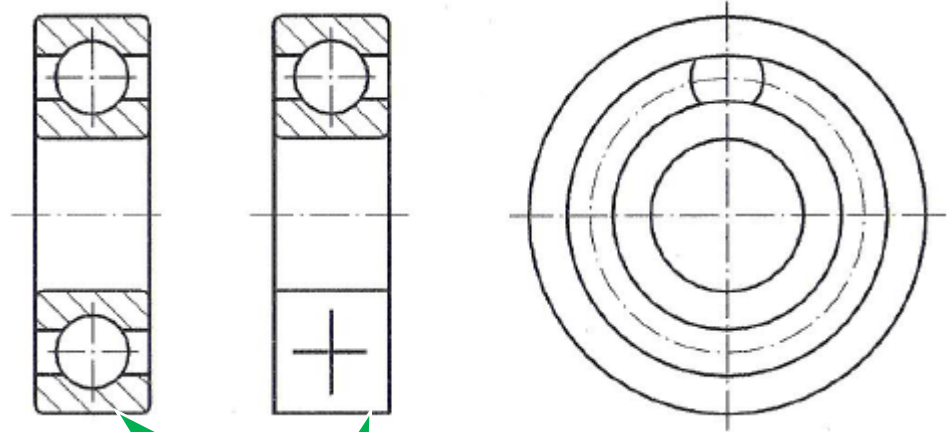
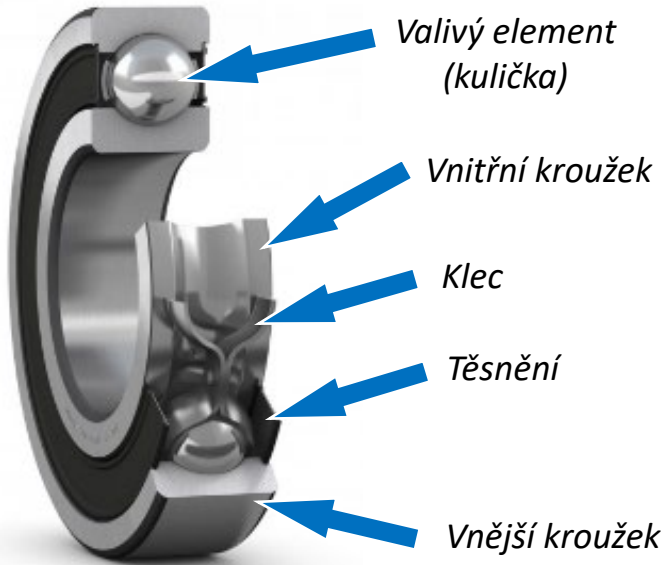
Lineární vedení

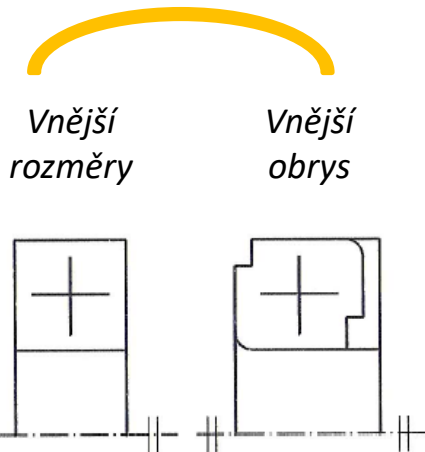

Valivá ložiska

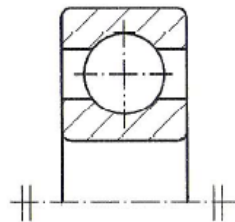
Zjednodušené zobrazení

Schématické zobrazení

Zjednodušené zobrazení

Nezobrazuje se:

- klec, kryty, těsnění

Lze kombinovat se schématickým zobrazením

Základní rozměry

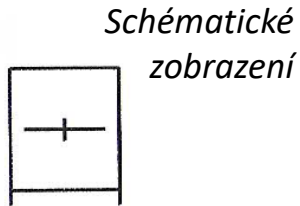
- d – vnitřní průměr
- D – vnější průměr
- B – šířka

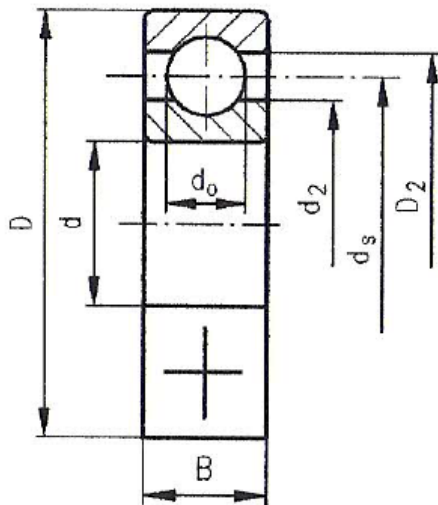
Valivá ložiska

Kuličková ložiska

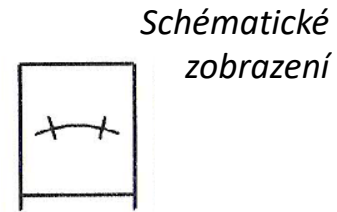
- Kuličková ložiska jednořadá

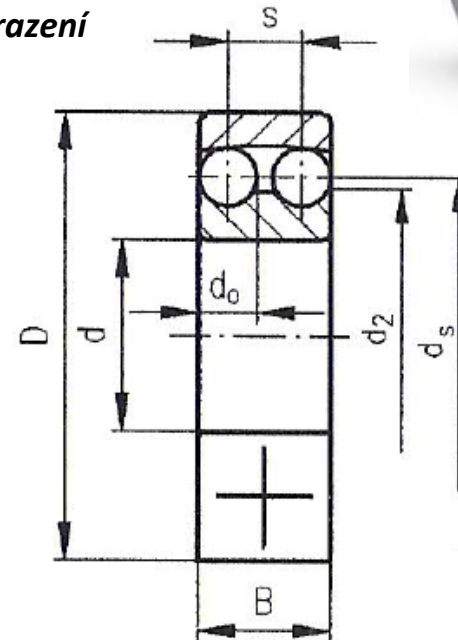
Zjednodušené zobrazení

- Kuličková ložiska dvouřadá naklápěcí

Zjednodušené zobrazení

Typy:

- 160xx
- 60xx
- 62xx
- 63xx
- 64xx

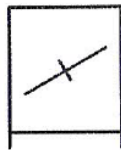
Valivá ložiska

Kuličková ložiska

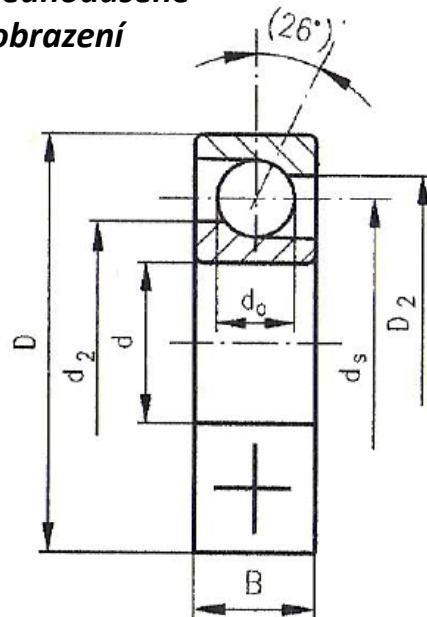
- Kuličková ložiska jednořadá s kosoúhlým stykem

Schématické zobrazení

Zjednodušené zobrazení

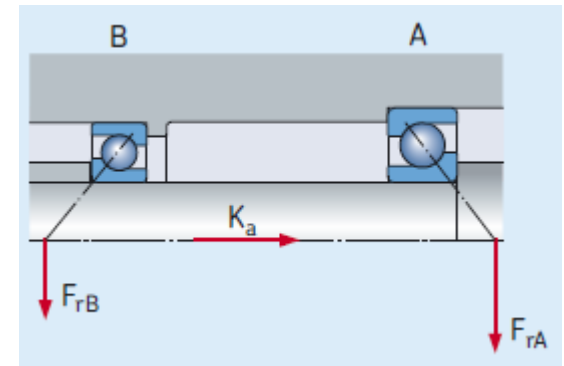

Typy:

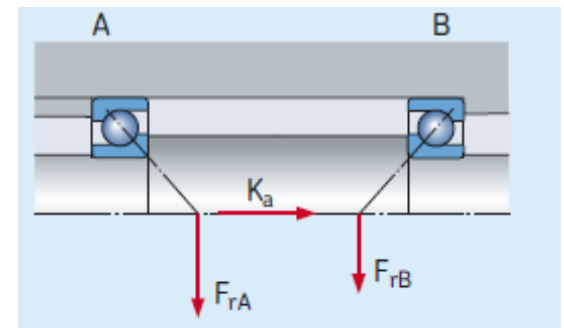
- 70xx
- 72xx
- 73xx
- 74xx

! VŽDY Použití v páru !

- Uložení do „O“

- Uložení do „X“

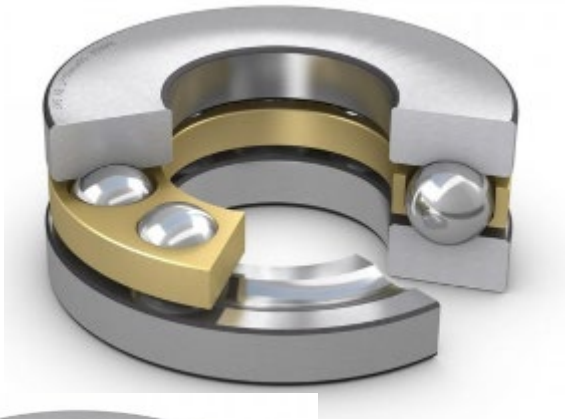

Valivá ložiska

Kuličková ložiska

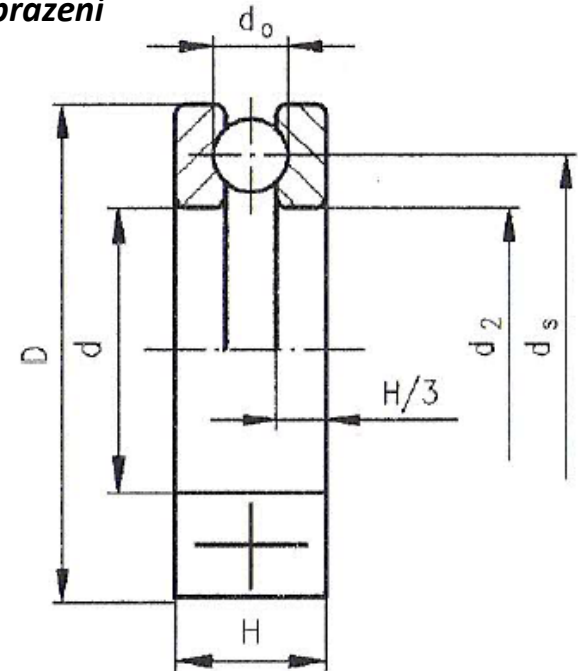
- Axiální kuličková ložiska jednořadá

Schématické
zobrazení

Zjednodušené
zobrazení

Typy:

- 511xx
- 512xx
- 513xx
- 514xx

Valivá ložiska

Válečková ložiska

- Válečková ložiska jednořadá

Typ N

Typ NU

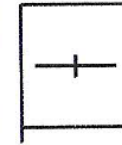
Typ NUP

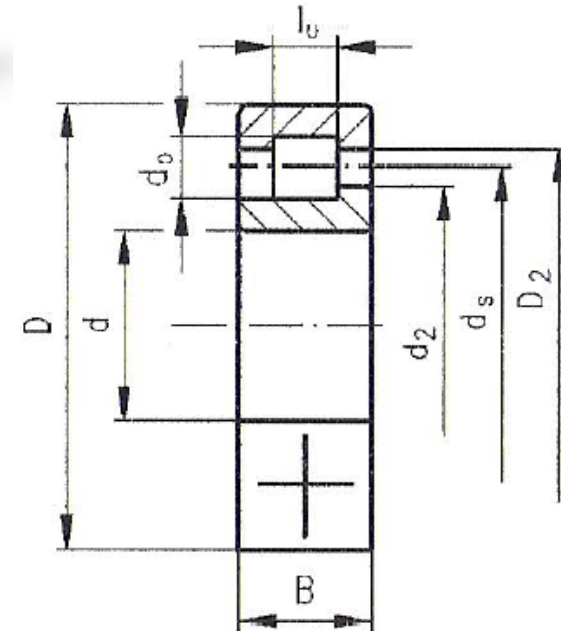
Typ NJ

Schématické
zobrazení

Zjednodušené
zobrazení

Typy:

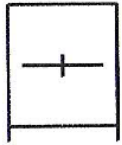
- N xxx, NU xxx, NJ xxx, NUP xxx

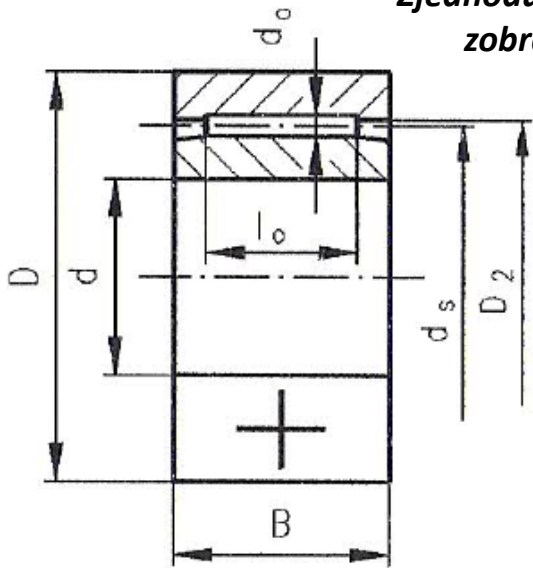
Valivá ložiska

Jehlová ložiska

Schématické
zobrazení

Zjednodušené
zobrazení

Typ NA

Typ RNA

Jehlová
klec

Typy:

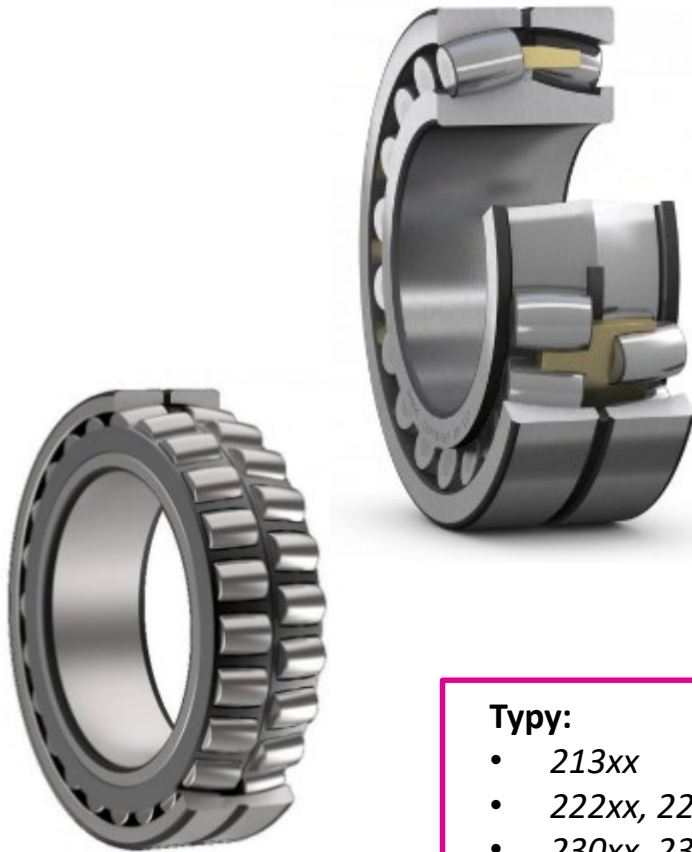
- NA xxxx, RNA xxxx, jehlová klec

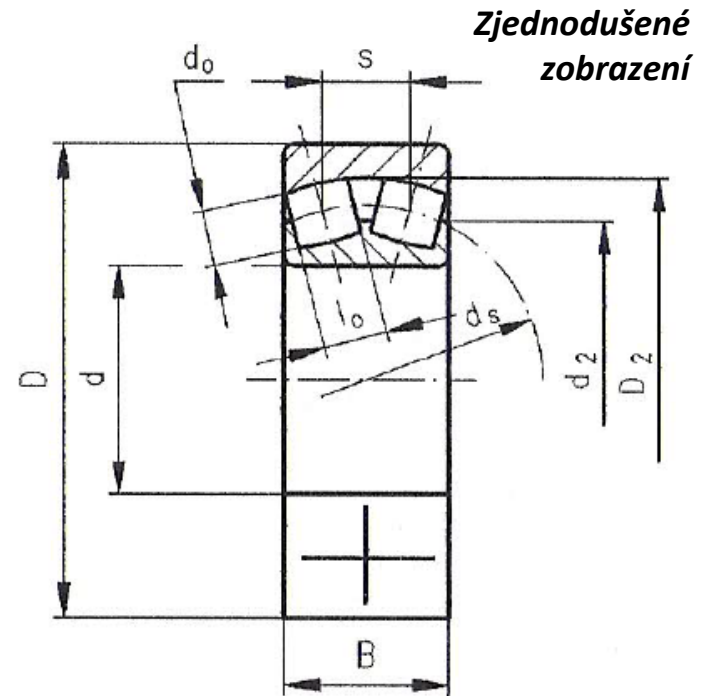
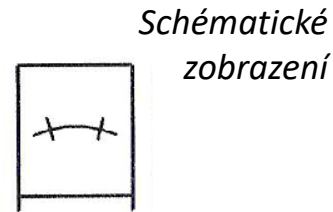

Valivá ložiska

Soudečková ložiska dvouřadá naklápěcí

- Typy:**
- 213xx
  - 222xx, 223xx
  - 230xx, 231xx, 232xx
  - 238xx, 239xx
  - 240xx, 241xx

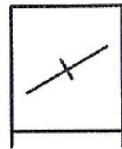

Valivá ložiska

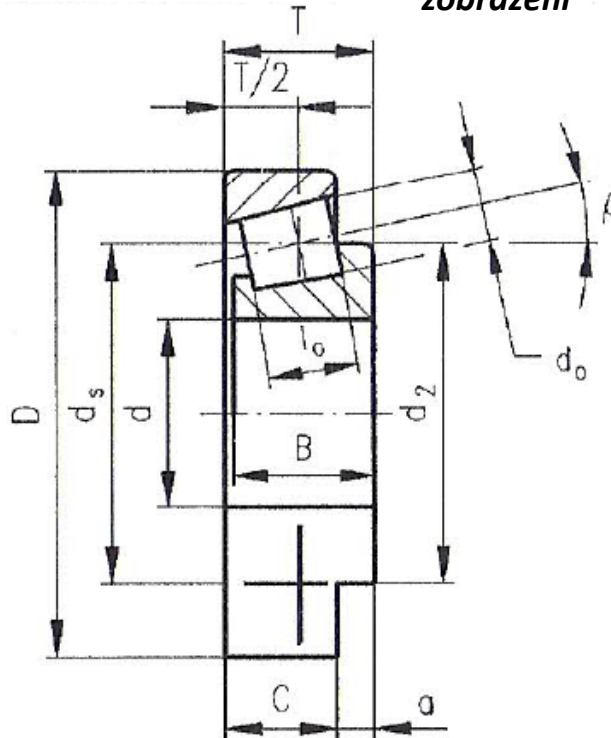
Kuželíková ložiska jednořadá

Schématické
zobrazení

Zjednodušené
zobrazení

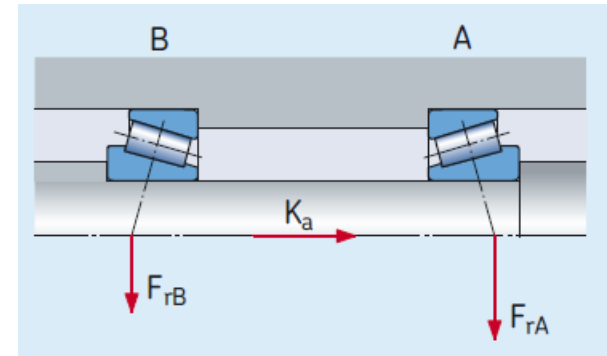

Typy:

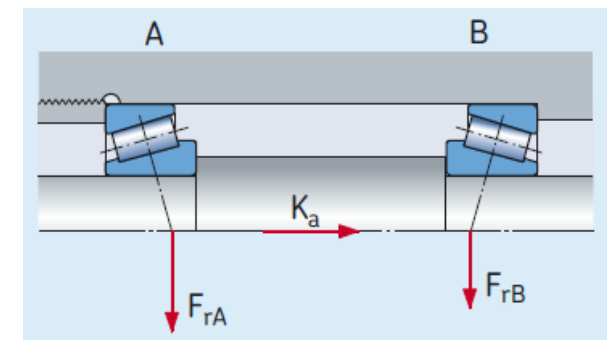
- 302xx, 303xx
- 313xx
- 320xx, 322xx, 323xx
- 329xx
- 330xx, 331xx, 332xx

! VŽDY Použití v páru !

- Uložení do „O“

- Uložení do „X“

Valivá ložiska

Mazání

- **Plastická maziva** – minerální, syntetická, synteticko-minerální, biodegradovatelná
- **Zahušťovadla** – lithiová, vápenatá, lithio-vápenatá, PTFE, PE, polymočovinová
- **Oleje** – minerální, syntetické

Materiál

- *Pevnostní ocel*
- *Nerezová ocel*

Materiál klece

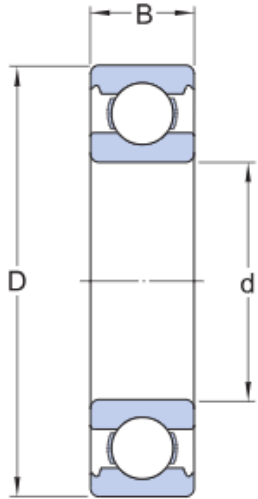
- *Nízkouhlíková ocel*
- *Mosaz*
- *Polyamid, PEEK kompozit se skelnými vlákny*

Valivá ložiska

Kuličkové jednořadé ložisko 6206: $d = 30\text{mm}$; $D = 62\text{mm}$; $B = 16\text{mm}$

SKF

Schaeffler

ZKL

Základní dynamická únosnost:

$C = 20,3\text{kN}$

$C = 20,7\text{kN}$

$C = 19,4\text{kN}$

Základní statická únosnost:

$C_0 = 11,2\text{kN}$

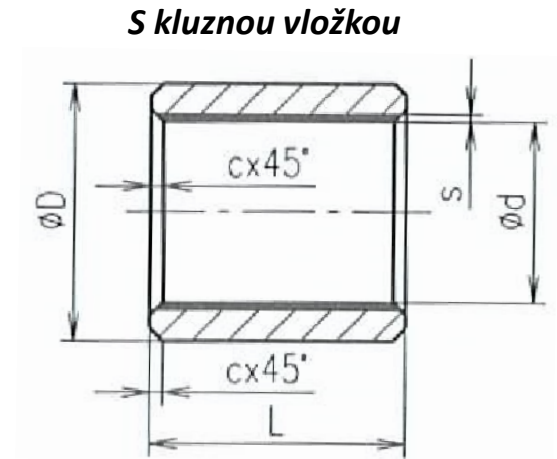
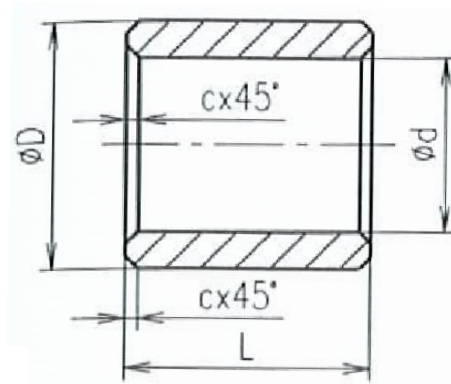
$C_0 = 11,3\text{kN}$

$C_0 = 11,2\text{kN}$

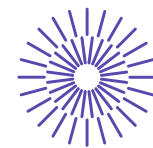
Kluzná ložiska

Zobrazení

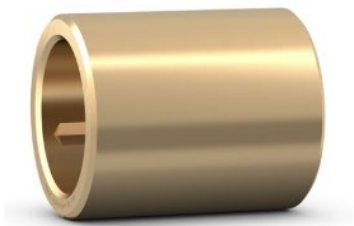
Základní rozměry

- d – vnitřní průměr
- D – vnější průměr
- B – šířka

Kluzná ložiska

**Kluzné
pouzdro**

S kluznou vložkou

Polymerové / kompozitní

**Kluzné
pouzdro
přírubové**

S kluznou vložkou

Bimetalické

**Kluzné ložisko
kloubové**

Kluzná ložiska

Materiál

- **Pouzdro** – bronz, spékaný bronz, ocel / nerezová ocel, kompozit se sklenými vlákny, PA
- **Kluzná vložka** – PTFE kompozit, POM kompozit

Mazání

- **Plastická maziva** – minerální, syntetická, synteticko-minerální, biodegradovatelná
- **Zahušťovadla** – lithiová, vápenatá, lithio-vápenatá, PTFE, PE, polymočovinová
- **Oleje** – minerální, syntetické

Pro suchý
provoz

Vnější vrstva:
Kompozit se
skelným vláknem

Vnitřní vrstva:
PTFE kompozit

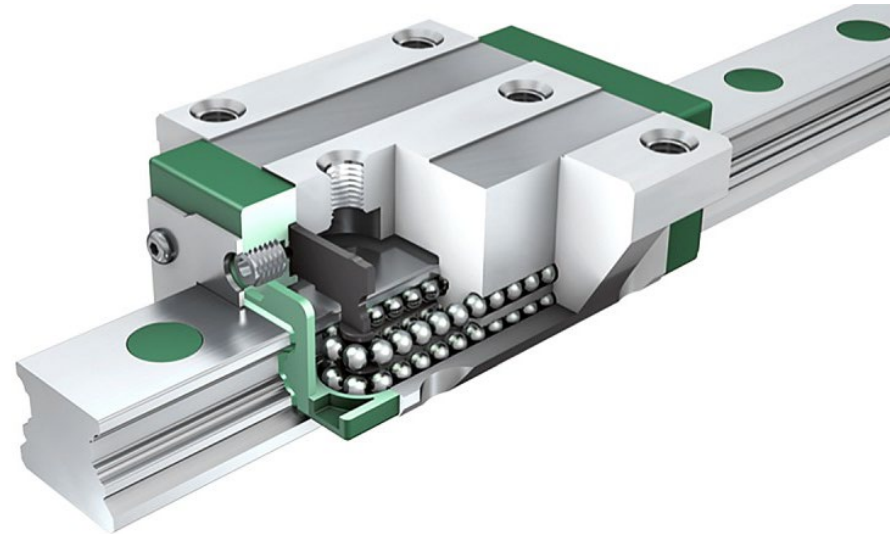

Lineární valivá vedení

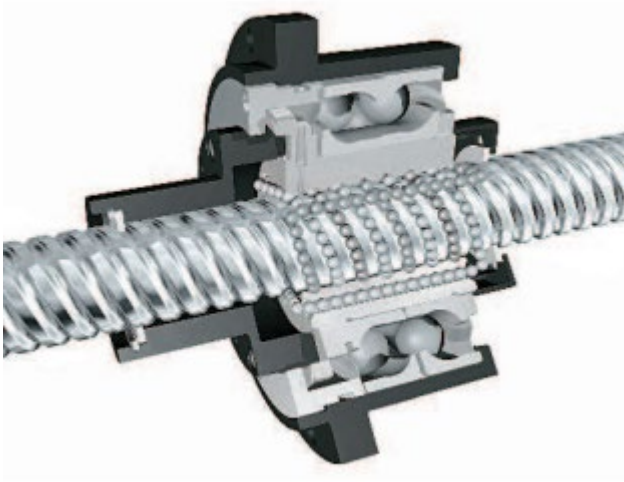
S vodící tyčí

S vodícím profilem

Šroubové pohony

Mazání

- **Plastická maziva** – minerální, syntetická, synteticko-minerální, biodegradovatelná
- **Zahušťovadla** – lithiová, vápenatá, lithio-vápenatá, PTFE, PE, polymočovinová
- **Oleje** – minerální, syntetické

Zdroje

- PUSTKA, Zdeněk. Základy konstruování: (tvorba výkresové dokumentace). Vydání 2. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2010. ISBN 978-80-7372-615-7
- KLETEČKA, Jaroslav a Petr FOŘT. Technické kreslení. 3. vydání. Brno: Computer Press, 2021. Učebnice. ISBN 978-80-251-5028-3
- Prumex s.r.o., www.prumex.cz (5/2023)
- SKF, www.skf.com (5/2023)
- Schaffler Technologies AG & Co. KG, www.schaeffler.com (5/2023)
- ZKL a.s., www.zkl.cz (5/2023)
- Bosch Rexroth AG, www.boschrexroth.com (5/2023)